

Diagonalizowalność i postać Jordana macierzy

22.12.2021

Wykład XI.

Macierz diagonalizowalna. Przypomnienie.

Macierz kwadratową A stopnia n nazywamy diagonalizowalną w $\mathbb{R}^n$ (w $\mathbb{C}^n$) jeżeli istnieje odwracalna macierz P taka że macierz

$$\underbrace{P^{-1}AP}_{\text{jest macierzą diagonalną.}}$$

$$\begin{bmatrix} 3 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 4 \end{bmatrix}$$

Uwaga: A diagonalizowalna w $\mathbb{R}^n \implies A$ diagonalizowalna w $\mathbb{C}^n$.

~~LEKTURY~~

Wykład XI.

Wartości własne macierzy. Przypomnienie.

Wartością własną macierzy kwadratowej A stopnia n nazywamy liczbę $\lambda \in \mathbb{R}$ ($\lambda \in \mathbb{C}$) dla której istnieje niezerowy wektor $f = (x_1, x_2, \dots, x_n) \in \mathbb{R}^n$ ($f \in \mathbb{C}^n$) spełniający warunek:

$$A \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix} = \lambda \begin{bmatrix} x_1 \\ x_2 \\ \vdots \\ x_n \end{bmatrix}.$$

w.w.   w.w.

Twierdzenie 1.

λ - wartość własna macierzy $A \iff \det[A - \lambda E] = 0$ (tzn., λ - pierwiastek wielomianu charakterystycznego $\det[A - \lambda E]$).

Wykład XI.

$$K_g(\lambda) = \dim \ker(A - \lambda I)$$

$$\underbrace{\ker(A - \lambda E)}_{\text{Kerz}} \subset \mathbb{R}^n \quad \bigoplus \xrightarrow{f_1, f_2, \dots, f_n} A f_k = \lambda f_k$$

Krotność geometryczna $k_g(\lambda)$ wartościowej macierzy A .

$$k_g(\lambda) = n - \text{rz } [A - \lambda E].$$

Krotność algebraiczna $k_a(\lambda)$ wartościowej macierzy A .

Krotność algebraiczna $k_a(\lambda)$ jest równa krotności algebraicznej λ jak pierwiastka wielomianu charakterystycznego $\det[A_L - \lambda E]$.

Dla wartościowej λ . Zawsze!

$$1 \leq k_g(\lambda) \leq k_a(\lambda) \leq n$$

Wykład XI.

Twierdzenie 1.

Następujące warunki są równoważne:

- macierz A diagonalizowalna w $\mathbb{R}^n$ (w $\mathbb{C}^n$);
- wektory własne macierzy A tworzą bazę przestrzeni $\mathbb{R}^n$ (lub $\mathbb{C}^n$);
- macierz A ma $\underline{m \leq n}$ wartości własne $\lambda_1, \dots, \lambda_m$ takich że

$$k_g(\lambda_1) + k_g(\lambda_2) + \dots + k_g(\lambda_m) = n.$$

Twierdzenie 2.

Macierz A diagonalizowalna w $\mathbb{C}^n \iff$ macierz A ma $m \leq n$ wartości własne $\lambda_1, \dots, \lambda_m$ takich że

$$k_g(\lambda_1) = k_a(\lambda_1), \quad k_g(\lambda_2) = k_a(\lambda_2), \dots, \quad k_g(\lambda_m) = k_a(\lambda_m).$$

Wykład XI. Przykład.

Diagonalizowalność macierzy $A = \begin{bmatrix} 4 & 0 & 6 \\ 2 & 1 & 4 \\ -1 & 0 & -1 \end{bmatrix}$ w $\mathbb{R}^3$ (w $\mathbb{C}^3$)?

Wartości własne?

$$\det[A - \lambda E] = \det \begin{bmatrix} 4 - \lambda & 0 & 6 \\ 2 & 1 - \lambda & 4 \\ -1 & 0 & -1 - \lambda \end{bmatrix} = (1 - \lambda)(\lambda^2 - 3\lambda + 2) = 0$$

Pierwiastki $\lambda_1 = 1, \lambda_2 = 2$.

Krotności algebraiczne?

$$\det[A - \lambda E] = -(\lambda - 1)^2(\lambda - 2) = -(\lambda - \lambda_1)^2(\lambda - \lambda_2)$$
$$\implies k_a(1) = 2, \quad k_a(2) = 1.$$

Wykład XI. Przykład. CD.

Krótności geometryczne?

teoria : $1 \leq k_g(\lambda) \leq k_a(\lambda) \leq n$

$$\Rightarrow k_g(2) = 1, \quad k_g(1) = 3 - \text{rz} [A - E] = 3 - \text{rz} \begin{bmatrix} 3 & 0 & 6 \\ 2 & 0 & 4 \\ -1 & 0 & -2 \end{bmatrix} = 3 - 1 = 2$$

Wniosek

Macierz A diagonalizowalna w $\mathbb{R}^3$ ponieważ $k_g(1) + k_g(2) = 2 + 1 = 3$

$\Rightarrow A$ diagonalizowalna w $\mathbb{C}^3$

Wykład XI. Przykład. CD.

Baza wektorów własnych macierzy A

$$\begin{aligned} [A - E] \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = 0 &\Leftrightarrow \frac{\lambda=1}{A \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix}} \\ \text{dla } \lambda_1 = 1 \implies k_g(1) = 2 &\implies 2 \text{ wektora bazy.} \end{aligned}$$

$$\begin{bmatrix} 3 & 0 & 6 \\ 2 & 0 & 4 \\ -1 & 0 & -2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} 3x + 6z = 0 \\ 2x + 4z = 0 \\ -x - 2z = 0 \end{cases}$$

Podprzestrzeń wektorów własnych?

$$\ker(A - E) = \{(-2z, y, z) : y, z \in \mathbb{R}\} \quad \text{lub} \quad \underbrace{\ker(A - E) = \{(-2z, y, z) : y, z \in \mathbb{C}\}}$$

Wektory bazy:

$$g_1 = (-2, 0, 1) \text{ (dla } \underbrace{y = 0, z = 1}_{\text{wektora }}); g_2 = (0, 1, 0) \text{ (dla } y = 1, z = 0).$$

Wykład XI. Przykład. CD.

Baza wektorów własnych macierzy A

$$(A - 2E) \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$$

dla $\lambda_2 = 2 \implies k_g(2) = 1 \implies 1$ wektor bazy.

$$A \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} = 2 \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 2 & 0 & 6 \\ 2 & -1 & 4 \\ -1 & 0 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} 2x + 6z = 0 \\ 2x - y + 4z = 0 \\ -x - 3z = 0 \end{cases}$$

Podprzestrzeń wektorów własnych?

$$\ker(A - 2E) = \{(-3z, -2z, z) : z \in \mathbb{R}\} \quad \text{lub} \quad \ker(A - 2E) = \{(-3z, -2z, z) : z \in \mathbb{C}\}$$

Wektor bazy:

$$g_3 = (-3, -2, 1) \quad (\text{dla } z = 1).$$

Wniosek. Baza przestrzeni $\mathbb{R}^3$ ($\mathbb{C}^3$.)

$$g_1 = (-2, 0, 1), \quad g_2 = (0, 1, 0), \quad g_3 = (-3, -2, 1).$$

Wykład XI. Przykład. CD.

Macierz A diagonalizowalna $\Rightarrow \exists$ macierz odwracalna P że

P ?

$$\underbrace{B = P^{-1}AP}_{\Leftrightarrow} \quad \underbrace{PB = AP}$$

B - ?

będzie macierzą diagonalną.

Jak znaleźć P ?

Macierz P jest macierzą przejścia $P = P_{I \rightarrow II}$ z bazy standardej $I = \{e_1, e_2, e_3\}$

$$e_1 = (1, 0, 0), \quad e_2 = (0, 1, 0), \quad e_3 = (0, 0, 1).$$

do bazy wektorów własnych $II = \{g_1, g_2, g_3\}$

$$\underline{g_1 = (-2, 0, 1)}, \quad g_2 = (0, 1, 0), \quad g_3 = (-3, -2, 1).$$

$$P = \begin{bmatrix} -2 & 0 & -3 \\ 0 & 1 & -2 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Dlaczego tak?

Macierz przejścia

Baza standardowa $I = \{e_1, e_2, e_3\}$ przestrzeni $\mathbb{R}^3$ ($\mathbb{C}^3$); Baza $II = \{g_1, g_2, g_3\}$ przestrzeni $\mathbb{R}^3$ ($\mathbb{C}^3$).

Macierz przejścia $P = P_{I \rightarrow II}$ z bazy I do bazy II .

$$\begin{aligned}g_1 &= p_{11}e_1 + p_{21}e_2 + p_{31}e_3 = (\underbrace{p_{11}, p_{21}, p_{31}}) = (-2, 0, 1) \\g_2 &= p_{12}e_1 + p_{22}e_2 + p_{32}e_3 = (\underbrace{p_{12}, p_{22}, p_{32}}) = (0, 1, 0) \implies \\g_3 &= p_{13}e_1 + p_{23}e_2 + p_{33}e_3 = (p_{13}, p_{23}, p_{33}) = (-3, -2, 1)\end{aligned}$$

$$P_{I \rightarrow II} = \left[\begin{array}{ccc} \overbrace{\begin{pmatrix} -2 \\ 0 \\ 1 \end{pmatrix}}^1 & \overbrace{\begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ 0 \end{pmatrix}}^2 & -3 \\ & & -2 \\ & & 1 \end{array} \right]$$

Wykład XI. Przykład. CD.

Macierz A diagonalizowalna $\Rightarrow \exists$ macierz odwracalna P że $B = P^{-1}AP$ będzie macierzą diagonalną.

Jak znaleźć B ?

Twierdzenie: B jest macierzą odwzorowania A w bazie wektorów własnych $B = \{g_1, g_2, g_3\}$, tzn.

$$Ag_1 = 1g_1 = 1g_1 + 0g_2 + 0g_3$$

$$Ag_2 = 1g_2 = 0g_1 + 1g_2 + 0g_3$$

$$Ag_3 = 2g_3 = 0g_1 + 0g_2 + 2g_3$$

$$B = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

Wykład XI. Przykład. CD.

Czy to prawda że $B = P^{-1}AP$

$$\underline{B = P^{-1}AP} \iff \underline{PB = AP}$$

$$PB = \begin{bmatrix} -2 & 0 & -3 \\ 0 & 1 & -2 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & 0 & -6 \\ 0 & 1 & -4 \\ 1 & 0 & 2 \end{bmatrix} \checkmark$$

$$AP = \begin{bmatrix} 4 & 0 & 6 \\ 2 & 1 & 4 \\ -1 & 0 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -2 & 0 & -3 \\ 0 & 1 & -2 \\ 1 & 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & 0 & -6 \\ 0 & 1 & -4 \\ 1 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

Wykład XI. Przykład nowy.

Diagonalizowalność macierzy $A = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$ w $\mathbb{R}^3$ (w $\mathbb{C}^3$)?

Wartości własne?

$$\det[A - \lambda E] = \det \begin{bmatrix} 2 - \lambda & 3 & 1 \\ 0 & 1 - \lambda & 1 \\ 0 & 0 & 2 - \lambda \end{bmatrix} = \underbrace{(2 - \lambda)^2(1 - \lambda)}_{} = 0$$

Pierwiastki $\lambda_1 = 1, \lambda_2 = 2$.

Krotności algebraiczne? $k_a(1) = 1, k_a(2) = 2$

Krotności geometryczne? Teoria: $1 \leq k_g(\lambda) \leq k_a(\lambda) \leq n \Rightarrow k_g(1) = 1$

$k_g(\lambda) = n - \text{rz } [A - \lambda E] \Rightarrow$

$$\underbrace{k_g(2) = 3 - \text{rz } [A - 2E]}_{\text{rz } [A - 2E] = 2} = 3 - 2 = 1.$$
$$\begin{bmatrix} 0 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$\begin{vmatrix} 3 & 1 \\ -1 & 1 \end{vmatrix} = 3 + 1 \neq 0$$

Wykład XI. Przykład nowy

Wniosek

Macierz A NIE diagonalizowalna w $\mathbb{R}^3$ ponieważ $k_g(1) + k_g(2) = 1 + 1 = 2 \neq 3$

Podprzestrzeń wektorów własnych macierzy A dla $\lambda_1 = 1$ Wiemy, że

$k_g(1) = 1 \implies$ podprzestrzeń wektorów własnych macierzy A ma wymiar 1.

$$\begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} x + 3y + z = 0 \\ z = 0 \\ z = 0 \end{cases}$$

Podprzestrzeń wektorów własnych

$$\ker(A - E) = \{(-3y, y, 0) : y \in \mathbb{R}\} \quad \text{lub} \quad \ker(A - E) = \{\underbrace{(-3y, y, 0)}_{y \in \mathbb{C}} : y \in \mathbb{C}\}$$

Wektor bazy podprzestrzeni: $\underline{g_1 = (-3, 1, 0)}$ (dla $y = 1$).

Wykład XI. Przykład nowy

Podprzestrzeń wektorów własnych macierzy A dla $\lambda_2 = 2$ Wiemy, że $k_g(2) = 1 \implies$ podprzestrzeń wektorów własnych macierzy A ma wymiar 1.

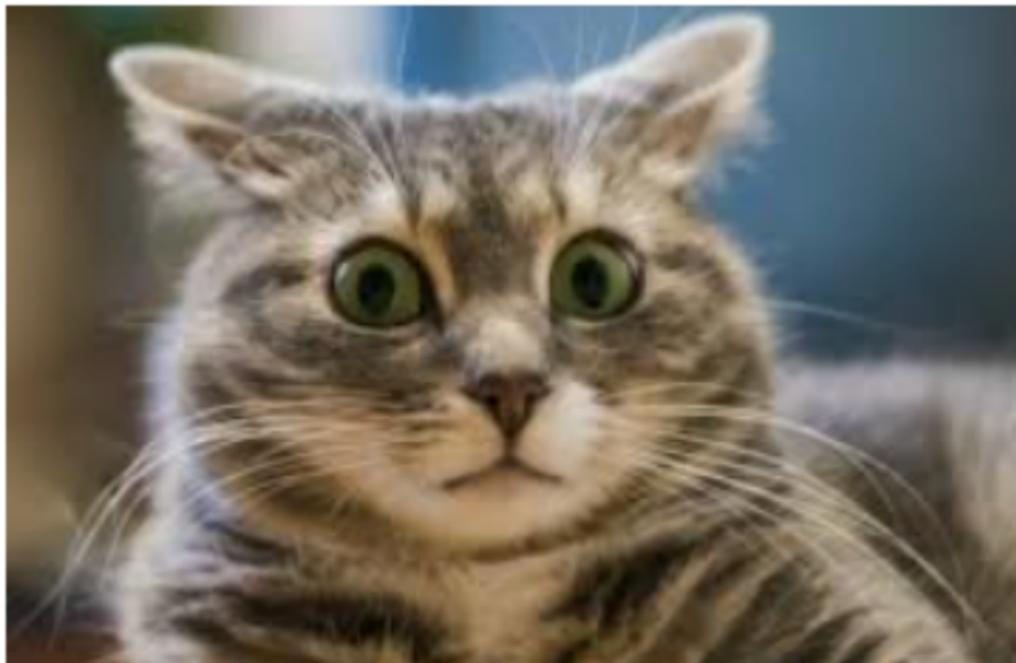
$$\begin{bmatrix} 0 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} 3y + z = 0 \\ y = z \\ 0 = 0 \end{cases}$$

Podprzestrzeń wektorów własnych

$$\ker(A - 2E) = \{(x, 0, 0) : x \in \mathbb{R}\} \quad \text{lub} \quad \ker(A - 2E) = \{(x, 0, 0) : x \in \mathbb{C}\}$$

Wektor bazy podprzestrzeni: $\underbrace{g_2 = (1, 0, 0)}$ (dla $x = 1$).

Wykład XI. Co będziemy robili?

Rysunek: Może macierz Jordana?

Wykład XI. Macierz Jordana.

Każda macierz Jordana składa się z klatek Jordana

Klapka Jordana $J_k[\lambda]$ jest macierzą kwadratową stopnia k :

$$\begin{array}{c} \text{Diagram illustrating the decomposition of a Jordan block } J_k[\lambda] \text{ into Jordan cells.} \\ \text{The top row shows a } 5 \times 5 \text{ block with eigenvalues } \lambda = 5 \text{ and } \lambda = 3. \\ \text{The bottom row shows a } 3 \times 3 \text{ block with eigenvalue } \lambda = 5. \\ \text{Arrows point from each cell to its corresponding Jordan cell: } J_2[5], J_2[3], J_3[5], \text{ and } J_1[3]. \\ \text{On the right, the block is shown as a direct sum of these four Jordan cells: } \\ J_k[\lambda] \underset{\approx}{=} J_2[5] \oplus J_2[3] \oplus J_3[5] \oplus J_1[3]. \end{array}$$

Wykład XI. Klatka Jordana.

$$(A - \lambda_1 E) g_k = g_{k-1}$$

Twierdzenie.

Niech $A = J_k[\lambda_1]$ jest klatką Jordana. Wówczas:

- dla macierzy A istnieje jedna wartość własna $\lambda = \lambda_1$, z $k_g(\lambda_1) = 1$ i $k_a(\lambda) = k$;
- istnieje ciąg wektorów $g_1, g_2, \dots, g_k$ (łańcuch Jordana) taki że

$$(A - \lambda_1 E)g_k = g_{k-1}, \dots, (A - \lambda_1 E)g_2 = g_1, (A - \lambda_1 E)g_1 = 0$$

$$A = J_3[\lambda_1] = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 1 & 0 \\ 0 & \lambda_1 & 1 \\ 0 & 0 & \lambda_1 \end{bmatrix} \implies \det[A - \lambda E] = (\lambda_1 - \lambda)^3 = 0$$

$\implies$ wartość własna λ_1 .

$$k_a(\lambda_1) = 3$$

Wykład XI. Łańcuch Jordana.

$$[A - \lambda_1 E] \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$

$$\implies y = 0, z = 0 \implies g_1 \in \{(x, 0, 0) : x \in \mathbb{R}\} \implies g_1 = (1, 0, 0).$$

$$[A - \lambda_1 E] \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \Leftarrow g_2$$

$$\implies y = 1, z = 0 \implies g_2 \in \{(x, 1, 0) : x \in \mathbb{R}\} \implies g_2 = (1, 1, 0)$$

$$[A - \lambda_1 E] \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} \Leftarrow g_3$$

$$\implies y = 1, z = 1 \implies g_3 \in \{(x, 1, 1) : x \in \mathbb{R}\} \implies g_3 = (1, 1, 1)$$

Wykład XI. Macierz Jordana.

Każda macierz Jordana składa się z klatek Jordana

$$B = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 2 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 3 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -3 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 5 \end{bmatrix}$$

Macierz B składa się z trzech klatek Jordana:

- Klatka $J_2[2]$ (zielona) o rozmiarze 3×3 na pozycji (1,1). Wartości na przekątnej: 2, 1, 0. Wartość na pozycji (2,2): 2. Wartość na pozycji (3,3): 2.
- Klatka $J_2[3]$ (niebieska) o rozmiarze 2×2 na pozycji (4,4). Wartości na przekątnej: 3, 1. Wartość na pozycji (3,3): 0.
- Klatka $J_1[5]$ (żółta) o rozmiarze 1×1 na pozycji (6,6). Wartość: 5.

Wartości skrótu dla klatek Jordana:

- $J_2[2]: K_g(2)=1, K_a(2)=3$
- $J_2[3]: K_g(3)=1, K_a(3)=2$
- $J_1[5]: K_g(5)=1, K_a(5)=1$

Wartości skrótu dla macierzy Jordana:

- $w, w.$
 $\downarrow$
 $\text{dla } B$
 $= \{2, 3, 5\}$

Macierz bazowa dla macierzy Jordana:

$$\begin{bmatrix} g_1^2 & g_2^2 & g_3^2 \\ g_1^3 & g_2^3 & g_1^5 \end{bmatrix}$$

Wykład XI. Macierz Jordana.

Twierdzenie.

Dla każdej macierzy kwadratowej A stopnia n istnieje odwracalna macierz P taka że macierz

$$B = P^{-1}AP.$$

jest macierzą Jordana.

B - macierz
Jordana

Definicja.

Baza $\{g_1, g_2, \dots, g_n\}$ przestrzeni $\mathbb{C}^n$ według której macierz B odwzorowania A będzie macierzą Jordana nazywamy **bazą Jordana**

Wykład XI. Macierz Jordana.

Twierdzenie.

Niech A macierz kwadratowa stopnia n i niech $\{\lambda_1, \lambda_2, \dots, \lambda_m\}$ ($m \leq n$) - wartości własne macierzy A . Wówczas, dla macierzy Jordana $B = P^{-1}AP$:

- liczba klatek Jordana

$$\underbrace{J_{k_1}[\lambda_1], J_{k_2}[\lambda_1], \dots, J_{k_r}[\lambda_1]}_{r \text{ klatek}} \quad \left. \begin{array}{l} \downarrow \\ \downarrow \\ \downarrow \end{array} \right\}$$

$$\begin{array}{l} J_{k_1}[\lambda_1] \\ J_{k_2}[\lambda_2] \end{array}$$

jest równa $r = k_g(\lambda_1)$ (• podobnie dla $\lambda_2, \dots$).

-

$$k_1 + k_2 + \dots + k_{k_g(\lambda_1)} = k_a(\lambda_1).$$

$$\begin{array}{l} k_1 + k_2 = 4 \\ 3 + 1 = 4 \\ \hline 2 + 2 = 4 \end{array}$$

A ma w. w. λ_1 , $k_g(\lambda_1) = 2$ $k_a(\lambda_1) = 4$

$$B = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda_1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda_1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \lambda_1 \end{bmatrix} \neq B = \begin{bmatrix} \lambda_1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda_1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda_1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & \lambda_1 \end{bmatrix}$$

Wykład XI. Przykład nowy. CD

$$\text{Macierz } A = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

Wartości własne: $\lambda_1 = 1, \lambda_2 = 2.$

Krotności: $k_a(1) = 1, \underbrace{k_g(1) = 1}_{\text{współczynnik}}, \quad k_a(2) = 2, \underbrace{k_g(2) = 1}_{\text{współczynnik}} \Rightarrow$

$$B = \begin{bmatrix} J_1[1] & 0 \\ 0 & J_2[2] \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}.$$

Wykład XI. Przykład nowy. CD. Baza Jordana?

Łańcuch Jordana dla $\lambda_1 = 1$

$$\begin{bmatrix} 1 & 3 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} x + 3y + z = 0 \\ z = 0 \\ z = 0 \end{cases}$$

Podprzestrzeń wektorów własnych

$$\ker(A - E) = \{(-3y, y, 0) : y \in \mathbb{R}\} \quad \text{lub} \quad \ker(A - E) = \{(-3y, y, 0) : y \in \mathbb{C}\}$$

Wektor bazy podprzestrzeni: $\underline{g_1^{(1)} = (-3, 1, 0)}$ (dla $y = 1$).

Wykład XI. Przykład nowy. CD. Baza Jordana?

Łańcuch Jordana dla $\lambda_2 = 2$

$$\begin{bmatrix} 0 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} 3y + z = 0 \\ y = z \\ 0 = 0 \end{cases}$$

Podprzestrzeń wektorów własnych

$$\ker(A - 2E) = \{(x, 0, 0) : x \in \mathbb{R}\} \quad \text{lub} \quad \ker(A - 2E) = \{(x, 0, 0) : x \in \mathbb{C}\}$$

Wektor bazy podprzestrzeni $\underbrace{g_1^{(2)} = (1, 0, 0)}$ (dla $x = 1$).

Wykład XI. Przykład nowy. CD. Baza Jordana?

$$g_1^{(2)} = (1, 0, 0)$$

Łańcuch Jordana dla $\lambda_2 = 2$

$$\begin{bmatrix} 0 & 3 & 1 \\ 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \\ z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} \rightarrow \begin{cases} 3y + z = 1 \\ -y + z = 0 \\ 0 = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow y = z, 4y = 1 \Rightarrow g_2^{(2)} \in \{(x, \frac{1}{4}, \frac{1}{4}) : x \in \mathbb{R}\} \Rightarrow g_2^{(2)} = (1, 1/4, 1/4)$$

Baza Jordana

$$\underbrace{g_1^{(1)} = (-3, 1, 0)}, \quad \underbrace{g_1^{(2)} = (1, 0, 0)}, \quad \underbrace{g_2^{(2)} = (1, 1/4, 1/4)}.$$

Wykład XI. Przykład nowy. CD. Baza Jordana?

Macierz B jest macierzą odwzorowania $A = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$ w bazie Jordana
 $\mathcal{B} = \{g_1^{(1)}, g_1^{(2)}, g_2^{(2)}\}$, tzn.

$$\begin{aligned} Ag_1^{(1)} &= 1g_1^{(1)} = 1g_1^{(1)} + 0g_1^{(2)} + 0g_2^{(2)} \\ Ag_1^{(2)} &= 2g_1^{(2)} = 0g_1^{(1)} + 2g_1^{(2)} + 0g_2^{(2)} \\ Ag_2^{(2)} &= 0g_1^{(1)} + 1g_1^{(2)} + 2g_2^{(2)} \end{aligned}$$

$$B = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

Macierz przejścia P w $B = P^{-1}AP$.

Baza standardowa $I = \{e_1, e_2, e_3\}$ przestrzeni $\mathbb{C}^3$; Baza Jordana
 $II = \{g_1^{(1)}, g_1^{(2)}, g_2^{(2)}\}$ przestrzeni $\mathbb{C}^3$.

Macierz przejścia $P = P_{I \rightarrow II}$ z bazy I do bazy II .

$$g_1^{(1)} = p_{11}e_1 + p_{21}e_2 + p_{31}e_3 = (p_{11}, p_{21}, p_{31}) = (-3, 1, 0)$$

$$g_1^{(2)} = p_{12}e_1 + p_{22}e_2 + p_{32}e_3 = (p_{12}, p_{22}, p_{32}) = (1, 0, 0) \implies$$

$$g_2^{(2)} = p_{13}e_1 + p_{23}e_2 + p_{33}e_3 = (p_{13}, p_{23}, p_{33}) = (1, 1/4, 1/4)$$

$$P_{I \rightarrow II} = \begin{bmatrix} -3 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1/4 \\ 0 & 0 & 1/4 \end{bmatrix}$$

Wykład XI. Przykład nowy. CD.

Czy to prawda że $B = P^{-1}AP$

$$B = P^{-1}AP \iff \underline{PB} = \underline{AP}$$

$$PB = \begin{bmatrix} -3 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1/4 \\ 0 & 0 & 1/4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -3 & 2 & 3 \\ 1 & 0 & 1/2 \\ 0 & 0 & 1/2 \end{bmatrix}$$

$$AP = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 1 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -3 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1/4 \\ 0 & 0 & 1/4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -3 & 2 & 3 \\ 1 & 0 & 1/2 \\ 0 & 0 & 1/2 \end{bmatrix}$$

Wesołych Świąt!